

Ordonnantie vande heeren Staten 'sLandts van Utrecht over de platte landen vande provincie van Utrecht, beroerende de maniere van procederen ende andere saecken aldaer occurrerende

<https://hdl.handle.net/1874/9376>

32

ORDONNANTIE
Vande
HEEREN STATEN
's Landts van Utrecht / ober de platte
Landen vande Provincie van Utrecht /
beroerende de maniere van proce-
deren / ende andere saecken al-
daer occurrerende.

t'UTRECHT,

Ghedruckt by Amelis Jansz van Paddenburgh / Ordinaris
Drucker der Ed: Mo: Heeren Staten 's Landts van Utrecht /
woonende inde Lijmerckt / Anno 1640.

Aurits, gheboren Prince van
Orangien, Grave van Nassau, &c. Marquis van
der Vere, &c. Stadt-houder, mitsgaders die Staten van
den Lande van U T R E C H T , Allen den genen die
desen gegenwoordighen sullen sien ofte horen lesen,
saluyt : Doen te weten, dat wy deur verscheyde klach-
ten ende quereelen van den Onderfaten van den Lande van U T R E C H T
ende anderen, ende mede by experientie bevinden seer groote confusie
ende ongeregeltheydt int administreren van de Iustitie, ende andersins
ten platten Landen van Utrecht, oock vermidts den Oorloghe ende ver-
loope van tijden in-gevoert te zijn, waer deur partyen tot expeditie van
Iustitie, ende van heure voordere nootdruffe seer qualijcke konnen ghe-
raecken, ende dat sy niet-te-min oock gedaen hebbende groote onkoosten,
vermits diversche nulliteyten dickwils dubbelt proces over eene saecke
moeten sustineren, waer jegens begerende te voorsien ende ordre te stel-
len, ten eynde dat sodanighe confusie ende ongeregeltheydt voorts acn
come te cesseren, ende dat die Iustitie ten meesten dienste ende gherieve
van den ghenen die sulckx behouven sullen, ende ten minsten kosten van
partyen geadministreert werde : S O O I S T , dat wy daer over gehad
hebbende het advijs van den eerste ende andere Raden vanden Hove van
Utrecht, geordonneert ende gestatueerthebben, ordonneren ende sta-
tuieren by desen, dat van nu voorts aen overdie gheheele platte.
Landen van Utrecht, over alle Ghrechten gheprocedeert
sal werden, volghons d'Instructie ende de Ar-
tijckelen hier naer verklaert.

Inden

A.

Seden eersten / dat in elcke
Dorpe ende Gherechte by den gene die
sulckr competeert gheselst sal worden
een eerlijck Man tot eenen Schout/
ende een tot Secretaris die heuren eedt
doen sullen in handen van ons ofte
onse Ordinaris Gedeputeerden omme
upt onse name / recht en Justitie te ad-
ministreren / ende in handen van onse
Vasallen daer sy die lege Gerechten hebben / omme upt onser
ende der selver Vasallen namen Justitie te administreren.

A. I.

Ende sullen alle alsodanighe Schouten ende Secretari-
sen van nu voorts-aen eer sy tot het exercitie van heur-lieder
Schout-ampt ende Secretaris-ampt sullen moghen werden
geadministreert / ghehouden wesen den Staten van den Lande
van Utrecht in handen van de selve Staten ofte heur-lipder
Ordinaris Gedeputeerden eedt van getrouwigheyt te doen /
ende van de selve te obedieren / ende te gehoorzamen int gene-
de voorts Staten ofte heur-lipder Gedeputeerden hun ghe-
bieden ende ordonneren sullen / ende voorts hun te reguleren
naer den in-houden van de forme daer op gemaeckt ofte noch
te maecken / daer van den Secretaris van de Staten notule
maecken ende acte gheven sal.

A. II.

Dat alle Jaer onse Maerschaleken ende Vasallen in de
Landen van Utrecht eenigh gherecht hebbende / den Sche-
penen ofte Ghesworens in heure respective Jurisdictien op
die ghewoonlycke tijden sullen vernieuwen ende eedt af ne-
men / als dat sy eenen peghelycken recht ende Justitie sullen
doen / sonder gunst ofte wangunst van partyen te draghen.

A. 2

En

I V.

En int selve sullen die Schouten goede acht nemen int no-
mineren van de Wetten/ dat sy niemant tot Scheperen ofte
Gesworens en nomineren dan Mannen met eere/ van goede
name ende fame/ die den ander en sullen bestaan in den
derden grade ofte naerder/die zijn van oprechte Euangelische
Religie/ emmers ten minsten alijlcke/ die niet en zijn van ee-
nigh quaet na-dencken/dat sy souden wesen bittere Opanden
van de selve Religie/ ofte van 't welbare van 't gemeene bestre.

V.

Item / wordt alle den Schouten van den platten Landen
voornoemt / by desen wel expresselick belast dat sy goede co-
respondentie ende eenighheit houden met den Dienaren des
Godlijcken woordts/ den selven doende alle moghelycke en-
de behoozlycke behulp ende assistentie.

V A.

Item/ also die gelegenthert van den Lande van Utrecht/
ende van den tijde evidentelijcke verepscht/ dat oock ten plat-
ten Lande voornoemt/ verscheerde omme slagen ende uytset-
tinghe moeten werden ghedaen / ende dat over die onkosten
van de collectatie van dien / by den Contribuanten dicken
werdt gheklaeght / omme daer inne met gevouchlycke mid-
delen naerdere ordre te stellen/hebben wy gheordonneert ende
ghestatuert / ordonneren ende statueren mits desen/ dat die
bedieninge van den ontfanck van de Oudtschilt-gelden/Lec-
kendixer ende Hjenderdams-gelden/ende voorts generalijcke
van alle on-gelden / Impositien / Contributien ende andere
uytsettinghe/ ordonnaris ende extraordonnaris/ hoe danigh
die souden moghen wesen ofte werden genoemt/ onder peder
Gerechte elcke jaer int openbaer op-geslaghen ende bestaet sal
werden aenden genen die 't selve officie voor dat als dan aen-
staende Jare op 't minste sal bidden te bedienen/ende te stellen
cautie souffisant voor zijner administratie ten goet genougen

van

van den Gherechte / 't welcke alsodanige bestadinge doen sal:
wel-verstaende dat den slagh van de selve bestadinge gegaen
zijnde/ den Schout van den selven Gherechte alsodanighen
slagh terstont aen hem sal moghen nemen / op gelijcke condi-
ties/ voorwaerden/ende ten prijs daer over den slagh sal we-
sen gegaen/ mits van ghelijcke stellende cautie souffisant ten
goeden ghenougen als vozen/ ende sal alsodanighe beloonin-
gheden selven Gadermeester / 't sy hp Schout aldaer sy ofte
niet/in zynen upt-gave gepasseert worden/daer mede hp hem
sal laten genoegen/ sonder daer over van pemanden net meer
te eysschen ofte te ontfanghen / op pene dat den Contraven-
teur ghehouden sal wesen 't gene hp te veel soude hebben ont-
fangen/ dubbelt te restitueren aen den genen / van den wel-
ken hp sulckr af-gheepscht ofte ontfanghen hadde / ende dat
hp daer-en-boven arbitralijck sal werden gecorrigert.

V A I.

Sullen mede d'voornoemde Schouten/ Ghrechten/ Se-
cretariissen ende Gadermeesters respectivelick hun regule-
ren/ achtervolgende d'Ordonnantie by den Staten's Landts
van Utrecht op den sevenden Martij xv^e. twee ende tach-
tich gemaect / ende in druck doen stellen op de upt-settinghe
ende Collectacie van de Staten penninghen ende ongelden/
daer van men ten daghe van de verpachtinghe van onse
Schout-ampten op lesen sal het xx. xxi. xxii. xxiii. xxiv. xxv.
ende xxvi. Articulen / naer in-houden van welcke Articulen
den Rentmeester van de Domeynen soo veel als hem aen-
gaet/hem insgelijck sal reguleren/op pene daer-inne verhaelt.

V A II.

Item ende omme des te bequamelijcker in desen te mogen
voor-sien / ende ten eynde dat die penninghen by den respec-
tive Schouten/Buer-meesters/Gader-meesters ende andere
Collecteurs ten platten Lande te ontfangen/ghetrouwelijck
over-gebrocht/ende de respective Dorpen/ Ghrechten/ ende

Bijzen nae behoren mogen strecken / ende op dat die goede-
ren ende penninghen van de Ghemeente wel ende te recht
werden gheadminstreert / dat si oock sonder kennisse van
saecke in geene merckelijcke schulden en comen te verloopen/
soo hebben wi gheordonneert ende gestatuert/ ordonneren
en statueren mits desen/ dat alle Schouten/ Buer-meesters/
Gader-meesters/ Collecteurs ende andere Ontfangers/ende
generalijcken alle den ghelen die eenighe administratie van
den Dörper/ Gherechten ofte Bijzen sullen hebben gehad
alle Jaer eens schrifstelijcke ende pertinente reeckeninghe/
bewijs ende reliqua sullen doen van heure administratie/ en
dat t'enen tamelijcken daghe / ure ende plaatse / die by den
respective Gherechten met voorz-gaende advijs van den
Maerschalck ofte Ambachts-Heere daer onder si zijn resoz-
terende / daer toe sullen werden beraempt ende vercondicht
veertien daghen te vozen by publicatie in heure respective
Kercken/ en voorts by affixie van billetten voor des Schou-
ten hups al-daer/ ende sullen d'voorschreven rekeningen ten
minsten acht daghen voor den geprefigeerden reeken-daghe
by den rendant ghelevert worden onder den Secretaris van
der plaatse/ ten eynde die van den selve Gerechte/mitsgaders
die Gront-heeren ende andere gheinteresseerden alsodanij-
ghe reeckeninghe moghen visiteren/ ende ten reecken-daghe
comen des te beter gheinstrueert / ende sal den geprefigeerden
daghe d'voorschreven reeckeninghe int openbaer op-ghelesen/
gehoort ende gesloten / ofte anders geapostelleert werden by
den Secretaris al-daer/ ter Ordonnantie van den Gerechte/
ende ten overstaen ofte assistentie van den Maerschalck des
selven Quartiers / ofte van zynen Substituut/ ofte van den
Ambachts-Heere respectivelijck / indien den selven belieft
daer by te zyn/ en sullen voorts d'voorschreven reeckeningen
met het bewijs daer toe ghe-exhibeert/gheleypdt/besloten ende
bewaert werden in des selven Gherechten kiste/ omme daer

toe

toe acces te nemen/ als sulckx bevonden sal worden van node.
te zijn / ende soo verre pemandt van den **Ontfanghers** ofte
Administrateurs voor-noemt / ofte pemandt van den **Ghe-**
rechte ofte heuren **Secretaris** in gebreecke zijn te vol-comen
't ghene voorzchreven staet / sullen den **Ontfanghers** ende
Administrateurs 't elcken daghe nae het verloop van den
dagh gheprefigeert by d' insinuatie van weghen den **Haer-**
schalck / **Ambachts-heere** / ofte **Gherechte** daer toe ghedaen/
ende anders nae expiratie van 't Jaer / dat sp' heure admini-
stratie hebben gheaeuweert / verbeuren die somme van thien
gulden / ende die van den **Gherechts** wesende in gebreeke / in
heur-lupder regarde sullen vervallen / elcx in een boete van
twee gulden twee stuvers elcken daghe / ende indien den
Secretaris bevonden sal werden hier-inne te wesen in ghe-
breecke / sal vervallen in eene pene van ses gulden 's daeghs/
ende sullen d' voorzoemde gebrekelijske **Ontfangers** / **Admi-**
nistrateurs / **Gerechten** / ende **Secretaris** respectivelijsk daer-
en-boven arbitrarie ghecorigeert werden naer exigentie van
der saecke / ende vpt heure particuliere goederen betalen / ende
goet doen alle kosten / schaden / interesse deur 't voorz gebreck
by pemanden als dan gehadt ende geleden / ende noch te heb-
ben ende te lyden.

A F.

Voorzts/ alsoo daghelyckx vele ende verscheypde doleancien
tusschen den **Hups-lupden** ende anderen worden ghemoevert
vpt sake van de iniquiteit daer over sp' klagen/ dat int maec-
ken ende executeren van de set-cedullen / ende repartitien der
vpt-settingen en contributien soude werden gecommitteert/
omme d'selue te precaveren/ ende ten eynde daer inne alle ges-
lijckheydt (voor soo veel het doenlijcken is) werde gheobser-
veert / sullen d' **Schouten** / mitgaders die van heure respecti-
ve **Gerechten** ghehouden wesen/ tusschen date van dese ende
twee maenden naest-comende/ ende soo voorz alle thien **Ja-**
ren

een eens voor Coer daghe/ deur den Secretaris van heur-luy-
der Gherechte pertinentelijck te doen aen-teycken alle die
Mergentalen/ Ackeren/ Erven/ Hof-steden/ Kampen/ Cup-
pen/ Boomgaerden en Landen onder heur-luyder Gerechte
gheleghen/ eghene van dien uyt-ghesondert / met die Namen
van den Eghenaers ende Brupckers van deselve Landen/
ende sullen alsodanighe aen-teyckeninge in der Staten Ca-
mere leveren ten voorschreven gheprefigeerde tijden/ op pene
van thien gouden Kealen te verbeuren by den Schout/Ghe-
rechte/ Secretaris/ende elckx van dien die van sulckx te doen
sal wesen in gebreecke ende den voorsz tijdt geexpireert / ende
d'voorsz pene verbeurt zynnde/ sullen die gebreeckelicken even-
wel gehouden wesen/d'voorsz annotatie ende overleveringhe
te doen binnen een Maent als dan naest-komende/op die pene
van noch twintich goude Kealen/ ende arbitrale correctie.

F.

Ende sullen die Schouten ende Gherechten den onwilli-
gen ten effecte voorschreven by gyselinghe ende andere penen
moghen ende hebben te compelleren / ende indien hem daer
over eenighe swarighedt werde ghemovert ofte het effect
van 't gene voorschreven staet werde gheretardeert/ sullen den
Schout ende Gerechte (daer onder sulckx gebeurt) gehouden
wesen den Staten ofte heure Ghedeputeerden eerst-dae ghs
daer van te adverteren/die daer jegens voorts sullen hebben
te voorsien/ soo dat behoort.

F. I.

Item/ sullen d'voorschreven Schouten ende Gherechten
gehouden wesen/ eenen pegelijck die aen den selven Gerechte
te doen sal hebben/ recht ende Justicie te doen administreren/
in manieren hier na volghende.

F. II.

In den eersten sullen den Schout ende Gerechte alle Jaer
houden vier distincke Recht-daghen/ ofte open dagen ten ge-
woone

woonlijcken tijden/ ende al daer alle dage recht ende Justie doen van schade ende schult/ so lange daer yet te doen is.

XIIII.

Dan even verre eenige Wttheemischen/ te weten/ den genen die buntten den Lande van Utrecht woonende zijn/ ende aen den Gerechte yet te doen hebben/ ende insghelickr in saecken van binnen jarische Landt-pachten. Item van arbeydtsgloon/ van verteerde kosten/ ende van andere geprevilegieerde personen ende saken/ daer inne salmen oock buntten d'voorsch open Recht-dagen t'allen tijden over dwarsnacht recht hebbē ende prosequeren/ tot dat alsodanige sake sal wesen ge-eynt.

XVII.

Wel-verstaende nochtans/ so wanneer nemant ten platte Lande in rechte sal worden aen-ghesproken/ 't sp openighe open dagen by arrest ofte andersins/ dat den Aen-klager gehouden is deur den Schout ofte zynnen gheswozen Bode die wete ofte citatie te doen doen ten weynighste vier-ende-twintich uren te vozen/ ende eer die saecke sal hebben te dienen aen de personen van den verweerders/ ofte indien sp niet binnen heuren hupsen/ ofte al daer te bevinden en zijn 't heure woonplaets/ met verklaringhe van de somme ende saecke daer vooren sp werden geboden/ mitsgaders den dagh/upre en plaets/ daer jeghens sp werden verdach-vaert.

XV.

Ende sullen d'voorschreven Schouten ende heure geswozen Boden alsodanigh exploict gedaen hebbende/ gehouden wesen 't selve exploict met haer-lupder wederbaren by den Secretaris van heur-lupder Gerechte te doen aentepcken/ alles op pene van nullite van 't ghedane exploict/ ende dat het interesse van dien/ jegens en exploiteur sal staē te verhalen.

XVI.

Ende van nemanden te besetten/ ofte hem ofte zyn goet te arresteren/ sal den Schout ofte zynne Bode hebben een grootgen ofte halve stupver.

B

Dan

XVII.

Dan 't goedt van pemanden ghearresteert zynnde / is den Arrestant ggehouden den Enghenaer van 't ghearresteerde goet daer van insinuatie te doen doen/ ten eynde hy zyn ghearresteerde goet kome defenderen / en soo men daer toe van noode heeft eenen Brief van insinuatie te doen expedieren/ sal den Secretaris daer voor ende voor d' Copie van den selven Brief hebben acht stupvers.

XVIII.

Ende den Schout voor het besegelen van den selve Brief insghelijckx ————— viij. stupv.

XIX.

Ende van een weete te doen sal den Schout oft zynnen gesworen Wode hebben over elcke mijle wech/ ende weder voor een ghreckent ————— iij. stupv.

XX.

Des sullen d' Schouten ende Gherechts-boden/ ende alle Ondersaten van den Lande van Utrecht / elckx op de pene van thien Carolus gulden / ende op de pene van nullite hun wachten van te arresteren ofte doen arresteren/ besetten ofte te doen besetten voor eenige Gerechten van den platten Lande/ die personen ofte goederen van den Hups-lupden ofte anderem woonende in den Lande van Utrecht / ten ware sy bevonden wozden in eenigher wijse voor-vluchtigh te zijn/ onvermindert over al d' Stadt ende Steden van den Lande van Utrecht/ heure gherechtigheyt in regardt van de Arresten/ die sullen hebben te dienen voor de Gherechten van deselve Stadt ende Steden / maer sullen d'selue convenieren / ofte voor den Gherechten daer onder sy zyn ressorterende / ofte voor den Hove van Utrecht t'heur-lupder optie.

XXI.

Doorts/ also vele ende verscherde omytte kosten ten platten Lande dijkwils werden ghedaen / sonderlinge soo wan-

neer

neer aldaer op extraordinaris Recht-dagen werdt gheproces-
deert/ omme d'selue te vermisden/ soo en sullen d'voornomeerde
Schouten ende Gerechten/ Secretaris ende Bode van dien/
tot kosten van partyen voorts aen/ niet moghen teeren ofte
eenige ghelagen houden/ op pene van te verbeuren elckx van
hun-lupden t'elcke repse die somme van ses Carolus gulden.

XXXI.

Dan sullen hun laten genougen op die opene Recht-dagen/
sdaeghs den Schout met vij. stupv. ende die Schepenen en
Secretaris elckx met drie stupvers te betalen/ tot laste van de
ghemeene Ondersaten van den Gherechte/ ende dit al boven
noch andere twaelf penninghen die te betalen staen over elcke
presentatie/ by den ghenen die de presentatie doet aentepcken/
daer van den Gherechte komen vier penninghen/ ende
den Secretaris acht penninghen.

XXXII.

Ende op extraordinaris Recht-daghen sal den Schout
voor zijne vacatie hebben voor elcke saecke — iiiij. stupv.

XXXIII.

Elckx van den Schepenen ————— ij. stupv.
XXXIV.

Den Secretaris ————— ij. stupv.

XXXV.

Den Procureur voor elck termijn soo ordinarie als extra-
ordinarie te houden ————— ij. stupv.

XXXVI.

Ende den Gherechts-bode voor het laden van den Ghe-
rechte ————— ij. stupv.

XXXVII.

Ende voor het assisteren op den Recht-dagh by den Ghe-
rechte ————— ij. stupv.

XXXVIII.

Des sal den Secretaris boven d'voorschreven twee stup-
vers

vers/ over het aen-teycken van de presentatie op die Rolle
van wat termijne het sp / noch ontfanghen rij. penninghen/
alse acht penninghen t' zynen behouve/ ende vier penninghen
voor den Gerechte als vooren gheseydt is.

XXXV.

Ende oft ghebeurde dat remaandt van partyen / van eeni-
ghe Schrifueren quame te dienen / sal veder bladt van dien
continerende / ten minsten veertich regulen hooger niet
werden ghetaxeert als op twee stupvers/ jaer al-waert schoon
alsoo/dat alsodanige Schrifueren over het maecken van dien
meer hadde ghecost / soo wyl verstaen dat eenen peghelycken
't zynen goeden belieue oock uyt Steden ende andere plaetsen
Advocaten/ Procureurs/ ofte anderen wel mach gebruiken/
mits nochtans draghende die kosten van dien 't zyne parti-
culiere laste / ende sonder deselue kosten voorder in taxatie te
henghen als hier vooren is ghestelt/ te weten/ d'assistentie van
eenen Procureur met twee stupvers op veder termijn / ende
het bladt gheschrifft op ghelycke twee stupvers als vooren.

XXXVI.

Item/ al-hoe-welden verweerde tot zynen onlastighen
niet en behoort gheadmitteert te werden / omme hem by eede
te purgeren / soo wanneer die Aen-clagher zyne Feysten by
twee Gheturghen ofte andersins can bewysen / nochtans
overmits die gelegenheit van der saecke somtijts verepscht/
dat een van partyen tot den eedt behoort gheadmitteert te
werde/ ende dat den eedt van niet te calumnieren te presteren
staet / comt den Schout van den eedt te staven ander-halve
stupver / ende van den twee Schepenen daer over staende/
elckx een halve stupver.

XXXVII.

Item/ voor alle boch-tochten/ willighe acten : Item van
Acte van Appel/ van eenen eedt/ ende andere ghorechtelijcke
Acten aen te teycken ende te registreren: Item van extrac-
ten

ten daer van te gheven / ende voor het annoteren van eene
simpele procuratie/ sal den Secretaris hebben voor elcke acte
van dien eenen halven stuver/ende voor eene procuratie met
ratiificatie/ dubbelt gelt/ ten ware dertensie van dien mercke-
lijcke groot ware/in welcke gevalle hy sal werde geloont naer
advenant van ander-halve stuver over elcke bladt schrifts.

X X X I A.

Item/ voor Schriftueren ofte Requesten te apostilleren
eenen _____ halven stuvb.

X X X I V.

Item/ voor eene Sententie diffinitive salmen den Secre-
taris betalen _____ vij. stuvb.

X X X V.

Voor eene interlocutoire _____ iiiij. stuvb.

X X X V I A.

Voor het dictum alleen _____ ander-halve stuvb.

X X X V I I A.

Ende voor eene taxatie van costen. _____ iiiij. stuvb.

X X X V I I I A.

Item/ sal den Aen-legger ofte Epsscher ten dage dienende/
van epesch/ zynnen epesch ofte klachte doen/ ofte hy gheschrifte
over-leveren/ ende 't selve byden Secretaris pertinentelijck
doen aentecken.

X X X I X.

Daer van den verweerde r'zynnen versoucke hy den Se-
cretaris extract/ ofte copie sal werden gelevert.

X L.

Ef so verre den Epsscher ofte Aen-legger ten geprificeerd
dage zyne epesch niet en doet/ so sal den verweerde geabsol-
veert werden van der instantie/ef den Aen-legger gecondem-
neert in de coste/ indie d' verweerde 'tselue al-daer versouckt.

X L I.

Welcke kosten den Aen-legger in alle gevalle gehouden sal
wesen

wesen te betalen / ende oock al vozen hy deselve saecke weder
aen sal mogen leggen.

X L I I .

Dat indien den Aen-legger ten beteyckenden dage compa-
reert / ende dat den verweerde niet en komt / ofte pemanden
van hun ghemachtright niet en seynt / indien den verweerde
verdachvaert is omme te kennē ofte ontkennē zyne obligatie/
constitutie-brieven/ofte andere Schult-brieven/esi omme op't
namptissement te antwoordē/so sal jegens hem op 't versouck
vande aenlegger verleent werde het eerste diffault/upt krachte
van 't welcke d' voorz brieven gehouden sullen woorden voor
bekent/ende den verweerde ghecondemneert d' penninghen
in de obligatie begrepen / te namptiseren in handen van den
epfcher / ende dat onder cautie nochtans / de restituendo hy
also verre naemaels bevonden werde sulcx te behozen.

X L I I I .

Ende sal den Epfcher verleent werden eene andere citatie
jegens den naesten Recht-daghe.

X L I V .

Ende indien den verweerde ten dage als hy ander-de-mael
verdachvaert is compareert / sal oock als dan moghen ver-
soucken/dat jegens hem epfch werde gedaen.

X L V .

Ende daer op nemen tijt omme t'antwoorden sulcx als hier
na vreeder sal werden gheseyt.

X L V I .

Dan indien den verweerde oock als dan niet en compa-
reert / sal jegens hem ander-mael dessault gegeven ende gede-
terneert werden/ eene andere wessende die derde citatie.

X L V I I .

D'welcke geerploicteert zynnde/ende den ghedaeghden niet
comparerende/ sal jeghens hem ghegheven werden het derde
dessault.

Ende

L V I I I .

Ende sal den Epsscher als dan terstont overleveren zijne
epsch ofte intendit ende die voorts verfieren/ soo hy dat ver-
staet/ omme daer op recht gedaen te worden.

L X E .

Ende 't sy den Epsscher t' zyn intentie ten principale sen-
tentie verkrijgh ofte niet / soo sal niettemin in allen gevallen
den verweerde deffaillant gecondemneert werden in de ko-
sten vanden selven processe.

L .

Ende in alle saecken daer deffault ofte compareuit gegeven
wert/ sullen die deffaillanten op elcke deffault gecondemneert
werden in de hoete van een blanck ofte twaelf penningen ten
profijte vanden Schout.

L I .

Indien den Deffaillant naer die eerste ende tweede def-
faulten compareert ende purge van dien versouckt / sal daer
toe geadmitteert werden/ mits betalende die kosten ende hoe-
ten voorsz.

L I I .

Maer nae het derde deffault en sal geen purge werden ge-
admitteert/ dan met Requête civile/ die toe-gelaten sal wor-
den tot dat het vonnisse sal werden gepronuncieert exclusieve.

L I I I .

Ende indien den verweerde ten betepickenden dage komt/
sal den aen-leggher teghens hem doen zynnen epsh met brie-
ven ende beschept/ indien hy eenighe heeft.

L I V .

Daer van hy zyne weder-partye sulcke versouckende/ghe-
houden is 't zyne koste copie te geven.

L V .

Ende ter discretie van den Gherechte hem laten ghenieten
bequame tijdt omme t'antwoorden.

L V I.

Ende van gelijcks sal voorts bepde partyen bequamen tijdt respectivelijck werden gegonst omme te repliceren en te duppliceren successivelijck/ alles peremptoerlijck en op versteck.

L V I I.

Behoudelijck soo wanneeremandt by exceptie wil antwoorden/ dat hy ghehouden is alle zyne exceptien t' eenemaal t'essens te proponeren.

L V I I I.

Ende niettemin onvermindert d'selue exceptien ten principale t' antwoorden/ uptgesondert so wanneer geproponeert werden exceptien declinatoir/ van litispendentie ofte liis finite/ ofte diergelijcke diemen sal mogen insisteren.

L X.

Die sake by Epsch antwoordt replijcque en duplijcque beschreven ofte bedongen zynde/ sal partyen werde geordonneert heure stukken en verificatiën by Inventaris over te leveren in hande van den Gerechte ende Secretaris van dien/ omme daer op recht gedaen te werden na behoren/ en dat in saken in rechten bestaende/ en die by acten sullen werden gesurneert.

L X.

Dan in saken consisterende in seften/ en daer bewijs wert gerepuireert/ sal partyen tijt geprefigeert werde van xiiij. dagen ofte drie weecken ten langsten/ omme den getuigen voor twee Schepenen/ Gheswozens ofte Bueren by den Gerechte daer toe gecommitteert/ en voor den Secretaris van den selven Gerechte by eede te doen horen elckx apert en int secreet.

L X I.

En sal den Secretaris die verklaringe van den getuigen/ mitgaders die responsie personeel van partyn pertimentelijck aenteckenē op veder articule/ daer op het besoigne valt/ sonder dat hy sal mogen volstaen met het schrijven ofte verklaren in houden van deselve Articule waerachtigh te zijn.

Ende

L X I I.

Ende als die getupgen woonen bupten die jurisdictie van den Rechter daer voor geprocedeert werdt / sal by letteren requisitoir aen den Gherechte van de plaatse daer sij woonen/ d'examinatie werden versocht ende gedaen/ daer van partue aduers ofte heuren Procureur sal worden geinsinueert xiiij. uren te vozen met overleveringe der articulen daer op d'examinitie sal staen te doen/ omme by partuen daer jegens interrogatorien overgelevert te werden/ indient hen goet-dunkt/ die den Rechter vander saken gehouden sal wesen te ontsangen/ ende in zyne requisitoiren mede te besluyten / ten eynde den getupgen daer op mede werden gheeramineert/ ende dat alsulckx de gerequireerde Rechter zyne geheele gebesoigneerde besloten over seynde aen den Rechter / daer van by sal wesen versocht / waer door den Commissaris ende Secretaris ghenieten sullen elck 'sdaeghs ————— vj. stupb. mits besoignerende ses uren 'sdaeghs min ofte meer naer advenant.

L X I I I.

't Voorts bewijs ghedaen ende den tijdt daer toe ghepresenteert wesende overstreecken/ sullen partuen hare ding-tale/ informatien/ ende andere stukken ghorechtelijck onder den Secretaris overleveren by Inventaris binnen acht dagen/ ende binnen andere acht dagen lichten Copie van 't gene geproduceert is/ en voorts schrijven by reprochen ende salvatiën van veerthien dagen tot veerthien dagen/ al peremptoerlijck.

L X I V.

Item / en sal op gene Certificatiën noch Attestatiën rechtededaen werden/ ten ware deselve binnen den tijdt van de productie waren gerecoleert ofte voor den Rechter van de saecke/ ofte by requisitoiren als van de productie van de getupgen vozen gesepdt is/ ten ware dat den voornoemde getupghen waren over zee/ ofte verre bupten landts/ ofte dat sy overleden waren

binnen xijj. daghen naer d' insinuatie aen hun ghedaen/met
al het beschept dat sy van partpen ontfangen sullen hebben/
met affirmatie byede van dat daer van niet en is vermin-
dert ofte vermeerdert.

L E X I I .

Ende sullen daer over betaelt werden van elcke Myle ge-
rekent als boven den Schout ofte Secretaris met een van
de Schepenen ofte Bupzen met iij. stup. sonder dat sy eenige
teer-kosten sullen moghen ghenieten.

L E X I I I .

Ende indien den Schout ofte Secretaris / ende Schepe-
nen ofte Gebupzen van sulckx te doen bleven in gebreke/soo
sullen sy verbeuren acht Carolus gulden ende acht stupvers/
ende daer-en-boven ghehouwen wesen partpen hare schade
ende interesse te betalen.

L E X I V .

Ende omme te verheuden dat niemant lichtveerdelyck est
onberadelijk hen en begheve tot het sustineren van eenighe
Procescen / soo sullen partpen over al hebben te achtervolgen
het Placcaet nopens die boeten van den Procescen by ons
aunt gegeven de xix^e Decembris xv^e. drie ende t'negentich
lest-leden/et sal daer-en-boven van nu voors aen den ghene
die mette kosten sal werden gecondenneert / 't sy hyscher
is ofte verweerde/ten prouffiste van den Heere van den Lan-
de gecondenneert werden in eene pene van twee gulden twee
stupvers/te ware die sake quamte te excederen die somme van
ij^e. gulden/in welcken gevalle die pene wesen sal vier gulden
vier stupv. ende in ghevalle van compensatie van kosten/ sal
d'voorsch pene by partpen gedraghen werden half ende half.

L E X V .

Item/ alle Sententien daer van niet gheappelleert en is
t'sy interlocutoire ofte diffinitive / sullen na thien daghen na-
de pronunciatie van dien ter executie werden ghestelt/in ma-
nieren hier na volgende.

Den

LXXXI.

Den Schout ofte zynen geswooren bode (die gewoonlijck is executie te doen) sal die personen van den ghecondemneerden ofte 't zynere woon-plaetse den selven gecondemneerden sommeren / omme binnen xxijj. uren 't in-houden van de Sententie te voldoen nae vermogens schriftelijck vonnisse by den Secretaris hun daer toe te leveren tot koste van partye.

LXXXII.

Ende indien den voorsz tijdt geexpireert zynde/den gecondemneerden niet en betaelt / sal den exploiteur na die expiratie vande gheprefigeerde xxijj. uren ander-mael versoecken voldoeninghe vande voorsz Sententie.

LXXXIII.

Maer even-verre den ghecondemneerden noch blijft in gebreke / sal den exploiteur in arreste ofte bewaerder handt nemen des gecondemneedes meubelen ende haeflijsche goederen suffisant voor het achter wesen van den Trumphant/ mitsgaders voor de costen van de executie / ten ware die ghecondemneerde eenige suffisante meubele goederen den executie bewese/daer aen hy begeerde d'executie gedaen te werde/ die den exploiteur gehouden sal wesen den tijt ten wegnighsten van ses dagē onvercoft te bewaren / op avonture of den gecondemneerden middelretijt den Trumphant andersins quame te voldoen/ dan na d'expiratie vande ses dagen en na dat een Sonnendaeghs ofte rechtdaeghs ghebodt sal wesen gedaen/ sal den exploiteur d'voorsz geexecuterde meubelen openbaerlijck vercoopen den meest daer voor biedende.

LXXXIV.

Ende indien de meubelen van den ghecondemneerden niet genoech en waren tot voldoeninghe vande voornoemde sententie ende kosten van executie/ sal den exploiteur stellen in arrest / eerst die eghene ende allodiale inmeuble goederen van den selven gecondemneerden / ende daer nae zyne thins-

goederen / erf-pachren / ende andere van ghelyckhe natuere/
mifgaders die vruchte van de leen successiefelijck / en voorts
oock die leen-goederen / en dit al ter somme toe inde condemna-
tie begrepen mette kosten van executie / ende d'selve goederen
openbaerlijck daer nae met drie Sonnendaeghsche ende drie
rechidaeghsche gebode aen malkander volgende by op-slaen
van billette / vercope om gereet gelt de meest daer voor biedede.

LXXX.

Wel-verstaende / indien het gefubhaasteerde goedt op eenige
lasten ooste termijnen / ooste oock supver ende sonder termijnen
sal werden verkost / dat in allen gevallen even-wel soo veel
gereede penningen by den Kooper sullen werden betaelt / ten
minsten als die kosten van de executie sullen komen te bedra-
gen / die by den Kooper sullen werden betaelt in minderinghe
van zyne koop-penningen / en dit al boven den veertighsten-
penninck / die den selven kooper volgēde die naerdere verklar-
inge op den opheve van dien op den xxiiij^{en} Februarij 1593.
gehaanteert gehouden is int geheel te betalen / sonder dat hem
aan zyne kopinghen sulcky af-slagh sal hebben te strecken.

LXXXI.

Ende indien den Executeur niet epgen Thinsgoets / Erf-
pachts-goets / noch Leengoets ghenoech en vint / sal voorts
zyne execurie dirigeren aen de in-schulden / actien / ende credi-
tien van den gecondemneerden.

LXXXII.

Die welcke nae een rechtdaeghsche ghebodt verkost sul-
len worden omme gereet gelt den meest daer voor biedende.

LXXXIII.

Ende so verre alle d'voorts goederen van den ghecondem-
neerden onder den selven Gherechten gheleghen niet suffi-
fant en zijn tot betalinghe van de voorschreven schulde / sal
als dan den ghecondemneerden gheapprehendeert ende ghe-
vankelijck gehouden worden tot zijn selfs kosten : wel-
verstaen-

verstaende / dat den Triumphant ghehouden is tot ali-
mentatie ende onderhoudt van den Ghevanghen te verschie-
ten sdaeghs ij. stupv. viij. pefi.

LXXXV.

Dan voor so veel aengaet d'executie van sententie / daer
by remandt gecondemneert is omme pet te doen ofte te leve-
ren / sal den exploiteur nae voorgaende sommatie procederen
by Opselinghe.

LXXXVI.

Wel-verstaende / even-verre de gecondemneerden occupa-
teur van eenigh goederen hem af gewesen / d' selve aen den
Triumphant niet over en levert / ende die possessie van dien
niet en ontrumpt binne de tijt van drie dagē / nae die gedane
sommatie / dat den Exploitent in presentie van twee uiter
Gerechte den Gecondemneerde ofte Occupateur metter daet
upt het voorz̄ goet sal stellen / ende 't selve hem af halen / ende
den Triumphant daer inne stellen / ende 't voorz̄ goet hem
levere / naer inhout van de Sententie dien aengende gewest.

LXXXVII.

Ende in andere saken daer remant is gecondemneert reke-
ninge te dof / ofte eenigh ander feft ofte werck te prestere / sal
de gecondemneerde op die kostē van thien stupvers sdaeghs
gegijset warden in een Herberge / op penie van drie gulden.

LXXXVIII.

Ende soo verre hy niet en compareert ten ghestelden dage /
ende aldaer gesocht zynnde niet gebonden en wozde / sal voorts
geapprehendeert ende binnen Utrecht inde Gijsel-kamer ge-
bracht / ende al-daer gelept warden optwee stupvers acht pen-
ninghen sdaeghs tot zyne kosten / ter tijdt toe hy sal hebben
voldaen 'tgunt daer inne hy gecondemneert is.

LXXXIX.

Ende even-verre den Gecondemneerden in de Herberghe
ingijselinge compareert / ende acht daghen al-daer gheweest

zijnde/ den Tryumphant niet en voldoet/ sal in apprehensie
genomen/ ende in gijselinge t' Utrecht ghebracht werden op
twee stupvers acht penninghen 'sdaeghs als vozen: wel-ver-
staende dat den Tryumphant aen den Weerdt ende Gijsel-
meester vast moet staen / ende verschieten die kosten daer op
hy den Gecondemneerden sal hebben doen stellen.

LXXXI.

Die een maent tijds in Gyselinge geseten hebbende/ ende
blisvende in gebreke van d'voorz' sententie te voldoen/ sal ten
versoecke van den Tryumphant 't sept ofte werck inde com-
demnatie begrepen ghetareert ende ghestelt werden op eene
pecuniele somme/daer toe den Tryumphant versoeck gedaen
hebende/ sal de gecondemneerden werde geadmitteert/ omme
binnen de tijt van veerhien dagē daer jegens te debatheren,

XCI.

Ende nadien d'voorschreven taxatie ende reductie op eene
pecuniele somme hy den Gherechte sal wesen gedaen / sal den
Tryumphant zyne executie mogen doen aen de goederen van
den Gecondemneerden/ sulckr als hier vozen is geseyt.

XCI.

Blijvende niet-te-min ende even-wel in hechtenisse tot dat
d'executie geperficeert/ en den Tryumphant voldaen sal zijn.

XCI.

Over al 't welck den exploiteur voor die sommatie sal heb-
ben eenen

halven stupv.

XCI.

Ende van 't executeren

lijj. stupv.

XCI.

Ende en sal den Executeur 'tsalaris van zyne executie niet
mogē epfischen / voor ende al-eer hy deselve executie sal hebben
gedaen/ ten ware d'voorz' executie ofte deur consent van den
Tryumphant/ofte ter ordonnantie vande Overighept werde
geschozt.

An

X C V.

In welcken ghevalle hy by provisie sal worden geloont by den Crumpphant daer mede den Executeur hem over al sal laten genoegen / op arbitrale correctie / indien hy anders dede / ofte meerder belooninge quamte te eischen ofte t'ontfangen.

X C V I.

Item / sal den Exploitour schuldigh wesen zynne executie te doen / naer dat hy by partyen daer toe sal wesen versocht / so haestelijck alst hem doenlijck is / ende by executie eenige penninghen ontfanghen hebbende / 't sp int gheheel ofte voor eenige gedeelte / sal den Exploitour gehouden wesen / mede op pene arbitraire d'selue binnendrie dagen daer na te leveren in handen vanden Crumpphant.

X C V I I.

Ende op ghelycke pene werdt verboden den executeur den ghecondemneerde eenigh uystelte geven ofte eenige giften ofte gaven van hem te ontfangen.

X C V I I I.

Dan sal hem contenteren met het salaris hier boven gestelt.

X C X.

Voorts ordonneren ende statueren wþ / dat onder veder Ge-rechte sal wesen ende in eene Kiste besloten bewaert worden een pertinent Registre ende Gherechts-boeck / daer inne den Secretaris gehouden sal wesen te schrijven alle Over-giften / Tessien / Maecken / Woedel ende andere scheppingen / Kenun- ciatiën / vertichten / verbanden ende plechten personele / ende oock van goederen 't sp d'selue zyn generael ofte speciael / ende voorts generalijck alle gerechtelijcke acte hoedanigh die zyn ofte ghenomineert sullen mogen worden / 't sp daer van brie-ven sullen wesen gepasseert ofte egeene. Van welcke Registre ende Gherechts-boeck / ende oock mede van de rekeninghen / set-cedullen / gader-cedullen / ende diergelycke Geschriften / so wel van den genen die voor date deses gepasseert zyn / als die

¶

noch

noch gepasseert sullen werden / den Secretaris tot gherieve
van partyen een dubbelt onder hem hebben ende bewaren sal.

C.

Ende sal den Secretaris by hem selven ende sonder het
overstaen van den Schout ofte Gerechte/ partyen sulckx be-
geerende/ daer uyt geven extract t'heuren coste/ en over elcke
blat schrijfs by den genen(tot wiens behoeve 't selue schrijven
sal staen te doen) betaelt worden niet ander halve stupver.

C. A.

Ende soog verre in 't gene voorz is by den Schout ofte die
vanden Gerechte ofte Secretaris eenighe faute ofte gebreck
in desen sal wesen gecommitteert/ so sullen in sulcken gevallen
den voornoemden Schout/ Gerechte/ en Secretaris respectie-
velijck daer over arbitralijck werde gecorrigieert/ en daer-en-
boven betalen die kosten/ schaden/ ende interesse van partyen.

C. A. I.

Item sullen de Secretariissen gehoude wesen partyen sulke
versoeckende ten langsten binnen den tijt van veerthie dagen
na het passeren vande voorzchreven ghorechtelijcke acten ofte
brieven/ te leveren acte ofte brieven in behoorlijcke forme en
volcomelijck ghepersicieert/ ende besegelt daer seghel nodich
is/ op pene dat den selven tijdt overstreecken zynde/ ende den
Schout/ Gerechte/ ende Secretaris ofte pemanden van hun-
lupden in gebreecke zynde/ van zijn officie daer inne te volcom-
men/ sullen d'voorn̄ Schout/ Gerechte/ en Secretaris/ en eleckr
van hun-lupden int blysonder ghehouden wesen partye gein-
teresseerde te betale heure schade en interesse die deselue partye
selsz by eede sal mogen begroten/ en boven dien sullen sp noch
arbitralijck werden gecorrigieert naer exigentie vander sake.

C. A. II.

Item soo wanneermen ten platten Lande van Utrecht
recht houden sal/ sullen den Schout ende Schepenen ofte
Burghen recht beginnen te doen smorghens omtrent thien
uren/

oreni/ ende en sullen (sittende den Gerechte ende terwylle men recht doet) niet moghen drincken / op penye van te verbeuren eene gulden voor elck vanden genen die contrarie van dien sal comen te doen / d'een helfte tot behoef vanden Heere/ ende d'ander helfste tot behoef vanden Aen-brengher.

C A I I I.

Ende sullen den Schout ende Gherechte/ mitsgaders den Secretaris huij al-dynne onpartijdich dragen.

C V.

Ea sulcx en sal den Schout met gene van partnen te vozen verdedingh maken van eenige voeten ende breucken/ende indien hy anders dede / sal tot behoef vanden Heere vanden Lande verbeuren ses gulden ses stuivers ende daer-en-boven arbitralisch gecorrigert worden.

C V I.

Ende indien eenich van partnen oste heure Voor spraecken voor den Gherechte injurieuslyk spraecke op zijn segen par-
tne/oste op den Schout/ Schepenen/ Wijzen en Secretaris
sen oste peemanden van diec / d'selue sal verbeuren tot behoef als vozen/ vier gulden vier stuivers/ ende daer-en-boven ar-
bitralisch gecorrigert werden/ na gelegenheit vander sake.

C V I I.

Des sal eenen pegelycken wypstaen by hem seluen oste deur eenen Procureur zyne saecke te bedingen oste te doen bedingen / sonder peemanden te injurieren oste te lasteren / op penye van twee guld. twee stuivers t'elcke reysce te verbeuren viden genen die daer over sal wesen achterhaelt/ ende voorts dat hy daer-en-boven arbitralick sal wetten gecorrigert.

C V I I I.

Item als peemandt Landt/ enghen/ oste erff overgheven/
verbinden oste bewaren wil/ sal t'selue doe voor den Schout
ende ten minsten twee Schepenen oste Wijzen tet plaatse
daer t' Landt oste erff ghelegen is / daer van den Schout sal

hebben van eenen overgeber drie stupvers ende elcker van de Schepenen ofte Buppen/ en de Secretaris/ ander halve stup.

C X F.

Maer even verre/ daer twee ofte meer overgevers zijn van een hups/ erf/ ofte stuck goets/ sullen d' voorbeschreven heugen dubbelt wesen/ ende sal alsulcr den Schout hebben eens ses stup. en d' Schepenen/ Bumē en Secretaris naer advenant/ sonder meer en over al sonder eenige teercosten te genieten.

C X.

Dan indienemandt den Schout ofte Schepenen ofte Buppen ende den Secretaris versouckt dat sp soude comen binne Utrecht ofte in een ander Stadt/plaetse/ofte Dorpe in den Lande van Utrecht gesitueert/ omme aldaer overgiste ofte plechte te ontfange/ sal hem lypde werde betaelt dubbelt gelt.

C X F.

En daerenbovē over elcke mijle wech en weder/ de Schout/ Schepenen/ ofte Buppen/ en den Secretaris elcr drie stup. des en sullen sp over algene teercosten mogen epfen ofte genieten.

C X I I .

Item/ van een overgists brief te besegelen/ 't sp datter veel Overgevers zijn ofte een alleen/ sal den Schout hebben twee Carolus gulden ende twee stupvers.

C X I I I .

Maer van d' overgiste van een hups/ ofte van eene plechte/ met hypotecque tot jaerlijckse Rente ofte Erf-pacht/ sal den Schout voor zijn segelen hebben eenen gulden eenen stupver.

C X I V .

Ende van een simpel plechte op seeckere dagē/ sonder hypotecque/ sal den Schout voor zijn zegelen hebben drie stupv.

C X V .

Ende den Secretaris sal hebben van een overgiste/ plechte/ ende anders te concipieren/ ende in francijn te schrijven/ een gulden eenen stupver.

Alle

C X V I .

Alle welcke on-costen van 't schrijven ende registreren der
brieven / mitsgaders van 't zegelen van dien / sullen betaelt
worden by den genen die den brieft begoert.

C X V I I .

Item / sullen die knechtgens ten platten Lande van Utrecht /
mundigh ende up te Vooghdre zijn op hare twintigh jaren.

C X V I I I .

Ende die Maeghdekkens tot hare achthien Jaren.

C X V I X .

Maer sy en sullen gene van benden haer goet ofte erf mo-
gen verkoopen/beswaren/ofte veralieveren voor heur-luyder
twintigh jaren / dan by consent van hare naeste vrienden.

C X X .

Doorts een-gaende die delicten die ten platten Lande ko-
men te geschieden/aenmerckende dat by d'oude Ordinantie
over d'voorzepde platte Landen die hreucke van den genen
die upt coozighen moede een ander vechtende met een vijfste
laet / ghestelt is op thien stupvers / indien hy messe treckt op
eenen Carolus gulden / ende even-verre hy pemanden daer
mede wondt / op twee Carolus gulden / ende op arbitrale cor-
rectie. Ende bevindende tot onser groote bedzoeffenis / dat
het gevechte / die doodt-slagen / sortsen / gewelden / ende andere
insolentien / mesusen ende delicten / sedert etliche Jaren her-
waerts in dese Landen grootelijckr zijn vermenighvuldighet;
Omme daer jeghens te voorsien / hebben wy op den vijsden
Januarij / xv^e. twee-ende-tneghentigh upt-ghegeven / ende
in den Lande van Utrecht doen publiceren seecker onse Plac-
caet jegens den Doodt-slagers / Moetwilligen ende andere
Quaetdoenders geinscibeert / 't welck wy nu onlangs heb-
ben doen resumeren/amplieren / ende benessens dese iterative-
lijck doen publiceren in date den xx^{en}. Martij deses loopende
jaers xv^e. vier-ende-tneghentigh / waeromme ten eynde den

in-houden van dien ernstelische nae-ghegaen ende onderhou-
den woorde: Ordonnaeren ende statueren wy oock mits desen/
dat eenen pegelijcken die 't selve aen-gaet/ende in toe-komen-
den tijden aen-gaen sal/hem nae vermooghens 't voorz; plac-
caet van den xxj^{en} Martij/ 1594. sal hebben te reguleren.

¶¶¶ I.

Item/sullen d'voorschreven Schouten des versocht zijnde/
ghehouden wesen den Gecommitteerden van de Staten ofte
heure Gedeputeerden/ insghelyckr die van den Hove en son-
derlinge d'Procureur Generael/den Haerschalcken/Baillue
ende Drostten/ende heure Substituten/ mitsgaders den Pan-
ders/ soo wel van den Staten als van den Hove voornoemt/
al-omme voorz te staen ende te adsisteren/ oock mede int van-
gen ende apprehenderen van alle delinquanten ende anderen
personē/daer toe sy-lupden respectievelijcke sullen wesen gelast.

¶¶¶ II.

Sullen noch d'voorschreven Schouten heure Officien persone-
lijck bedienen en in loco resideren/ sonder dat sy d'selue heure
Officien aen anderen sullen mogen over-setten/ofte by ande-
re laten bedienen/ op pene dat alle Acten die by anderen dan
by hen-lupden in persone sullen wesen gecelebreert/ gehouden
sullen woorde voorz alsulcke daer over den Schout niet en heeft
ghestaen/ en voorts op pene dat die Schouten daer-inne mis-
bypckede van heur-lupder Officien sullen werde geprivileert te
ware d'selue Schouten by de Staten anders ware gechsenteert.

¶¶¶ III.

Ende dat d'selue Schouten contravenierende 'tgene voorz;
staet/ gehouden sullen wesen partpen uyt heure eigene goe-
deren heur-lupder interesse ende schade te refunderen.

¶¶¶ IV.

Sullen noch d'voorschreven Schouten/ Gerechten/Wup-
pen/ende Secretaris niet mogen staen over eenige donationen/
deplingen/ vercopingen ofte andere contracten in de hande-
lighen/

singhen/ noch over eenige Transporten ende Cessien van eenige beterschappen directelyk ofte indirectelyk contrarie voerzaende Placcaetē ghepractiseert/ dan sullen hun dien aen-gaende/ ende voortg over al reguleren/ na hervmogen het Placcaet/ nopende die abusen en andere inconvenienten van den Hups-lupden/ en andere onder pretent van beterschappe en andersintē gepleeght wesende/ in date dē xx^e Aprilis 1592. ende d' Ampliatie daer op gewolgh/ in date den xvij^e Aprilis 1593.

C X E V.

Sullen voortg d'voorngemde Schouten/ Gerechten/ Bupzen/ Secretarissen/ Gerechts-boden/ ende alle Op-ghesetenen van den platten Lande van Drecht in 't gene daer over by desen niet en werdt gedisposeert over al na-gaen ende achter- volgen generaliche alle voort-gaende Placcaeten/ Statuten ende Ordonnantien van den Staten voornomeit ende heuren Gedeputeerden/ ende bysonder mede het Placcaet ende die naerdere verklaringe vanden veertichsten penninck/ in date den xij^e May/ xv^e. xij. en den xiij^e Februarij xv^e. xcij. respectivelijck/ ende goede toe-sichtre draghen/ dat d' selbe by anderen oock werden achtervolgh/ op die penen daer inne gestelt/ ende anderen na ghelegenheidt van der sacke noch te stellen.

C X E V I.

Item/ wies verstaende soude mogen worden in dese ende by d'voortg Placcaeten ende Ordonnantien gecommitteert te zijn/ daer inne sullen d'voortsepde Schouten ende heure Gerechten ende Bupzen/ mitsgaders den Secretarissen Gerechts-boden/ ende anderen al-daeer te doen hebbende/ by provisie observeren ende nae-komen d' Ordonnantie der Stadt Drecht.

C X E V II.

Item sullen d' Staten ofte heure Gedeputeerden/ ende den Heeren hooghe ende leeghe jurisdictie in den Lande van Drecht exercerende/ mitsgaders den Ambachts-heeren/ heure respective Schouten/ Gerechten en Secretarissen/ mitsgaders heure Gerechts-boden over die conreataventien ende opmissen van een peder der Articulen en pointen voort-genoeamt/ boven die penen hier vozen gestelt/ mogen multeren en corrigeren/ sulcr als in redene bevonden sal worden te behozen.

C X E V III.

Ende soberre d'voornomeit Heeren en Ambachts-heeren in de observatie van dese Ordonnantie sullen werden bevonden te wesen negligenct/

6050 - II
gent/sullen sp daer ober ernstelijck werden vermaent/ende blisvende
in ghebreke vae eene vermaninge hun daer ober geinsinueert/sullen
d'voor-genoomde Staten ofte heire Ghedeputeerden voort die repste tot
kosten van den selven Heeren ende Ambachts-heeren/ jegens alsoda-
nighe faulste voorsien.

XXXI.

Ordonneren daeromme ende bevelen den eersten ende andere Staten
van den Hove van Utrecht/ Item alle den Maerschalcken/ Bailluen
ende Oosten van den Lande van Utrecht/ mitsgaders alle den Vasallen
ende Ondersaten van den selven Landen/ ende anderen eenige Ge-
rechten daer-inne hebbende/ ende voortg allen anderen Schouten/Ge-
rechten/ Gheswoenz/Officieren/ Justicieren/ Opgeseten ende On-
verdanen van den Lande van Utrecht/ dese Ordonnantie als een eeu-
wigh edict ende statupt/ ende alle d'voorts poincten ende Articulen/ en
elcke van dien van nu voortg aen onverbreecklych ende van pincte tot
pinct te onderhouden ende te doen onderhouden/ procederen en doen
de procederen jegens den Overtreders van dien/ by executie van de pe-
nen daer inne verblaert/ niet tegenstaende eenige costummen/ usantien/
ofte andere stile/ contrarie desen tot noch toe ghebruyckt/ die by dese
Ordonnantie woerdnen gedrageert: Ende hebben niettemin de Staten
voorgenoomt/ aen hun ende heire Ordinaris Gedeputeerden gereser-
veert d'interpretatie ende verklaringhe van alle dupsterhepden die uyt
dese Ordonnantie soude mogen sprupten/ mitsgaders d' Ampliatie/
Correctie/ ende Alteratie van dien.

XXXII.

Ende op dat niemandt van't ghene voorschreiben staet/ ignozantie
en hebbte te pretenderen: Ontbieden wy den eersten ende andere Staten
van den Hove van Utrecht/ dat sp desen alomme in deselve Landen/
daer men ghewoonlyck is Publicatie te doen/doen vercondighen ende
publiceren/ want wy sulcx voort d'voorts Landen/ ende den Ingesete-
nen van dien bevinden oorbaerlyck te wesen.

Ghedaen t'Utrecht den xijen Martij xv^e. vier-ende-tngentigh.

Onder stont:

Ter Ordonnantie van mijne voorgenoomde
Heeren die Staten.

Ende was onderteckent/

G. de Ledenberch.

Ende was bezegelt met een opgedrukt Zegel in roden Wasse.